

זמני כניסת ויציאת השבת

ירושלים	מוצ"ש	ר"ת
7:13	8:30	9:05
7:29	8:33	9:02
7:21	8:34	9:03
7:26	8:30	9:00
8:10	9:21	9:42
8:50	10:34	10:32

שבת

עלון שבועי להנחלת נועם כבוד השבת וקדושתה

למאן דמתני לית ליה שיעורא

מידי שבת בשבתו

השבת הזו היא שבת ראש חודש, ובהפטרות הפרשה נקרא את הפסוק "והיה מידי חודש בחדשו ומידי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחוות לפני". ומענין לענין נזכיר ענין דומה.

הנה בשבת זו חל יום הזכרון של רבי שלמה קלוגר זצ"ל (ראה מדור "דבריהם הם זכרונם"), ויש לציין לדבר חידוש אותו הוא כתב, כי בזמן שבת המקדש היה קיים, היה חיוב להקביל את פני רבו מידי שבת בשבתו ומידי חודש בחדשו, ולא רק במועדים וברגלים, כפי המתבאר בפסוקי הנביאים. אך בזמן שאין בית המקדש קיים, ואין השכינה שרויה בנינו, נותר חיוב זה רק בשלושת הרגלים, שבהם אנו זוכים להשראת השכינה במידה קטנה אף בזמן הזה.

וזה בא ללמד אותנו, כי כל דבר של קדושה יש בו השראת השכינה, ולכן בזמן שהשכינה שרתה בישראל באופן גלוי, היה חיוב להתחבר אל הקדושה בזמן של קדושה, כלומר להתנדב ברב, שהוא דבוק על ידי שלשלת מסירת התורה עד למשה רבינו, ולכן מידי שבת ומידי ראש חודש היה קיים חיוב להקביל את פני הרב. או לבוא להשתחוות לפני ה' בבית המקדש.

כאשר בשבת זו מתחברים להם קדושת השבת וקדושת ראש חודש, הדבר בא לרומם אותנו יותר אל הקדושה, ולצפות להשראת קדושה יתירה עלינו, שבהם מידי שבת בשבתו ומידי חודש בחדשו, נבוא להשתחוות לפני ה' בבית הבחירה. ועד אז, נוסף אנו על קדושת השבת ככל המוטל עלינו.

ובמעשיהם הטובים, בהארת פנים לכל אדם, בהטבה וחסד, תוך כדי עשיית רצון ה' בכל שעה ושעה. המעשים שסופרו בהרחבה, ועוד יסופרו, אחרי מטותיהם של הצדיקים, הם מחייבים ומזכים אותנו כאחד.

כל זמן של התעוררות, נדרשת לה עשיית כלי שתוכל להכיל את אותם רגעי התעוררות. אין די בהתעוררות הרגשות, אין די בהתפעלות חיצונית. עלינו ליטול דבר מה מעשי שאיתו נוכל להתקדם בדרך המעפילה לדרגות גבוהות של יראת שמים ודביקות בתורה ובמצוות.

בנקודה זו באנו להציע הצעה מעשית של דרך שעל ידה נוכל לקבל קבלה טובה, שבה נוכל להאחו בדרך הקדושה.

כבר כתבנו כמה פעמים במסגרת זו, על התועלת המרובה שיש בכך שחדלים ממלאכה 10 דקות לפני זמן הדלקת הנרות. עד עתה התייחסנו בעיקר לתוספת קדושת השבת שיש בכך.

אך האמת היא שיש בכך נקודות תועלתיות נוספות, שכן שעה קדושה ומיוחדת זו, כשהאדם כבר מוכן לגמרי לקבל את קדושת השבת, אם הוא פנוי מכל מלאכה ומעשה, יכול הוא לקבוע זמן זה ללימוד התורה בכל נושא שיבחר, אם זה כפרשת השבוע, ואם זה בהלכות שבת, נגמרא, כמשנה, במדרש, ביראה וחסידות.

כך ניצלנו עוד זמן שבו בדרך כלל יש רפיון בלימוד התורה, והוספה זו בכוחה לחולל שינוי בכל מדרגתו של כל אחד ואחד מאיתנו. שכן ידוע מה שאמר אחד מגדולי ישראל בדורות קודמים, שמדרגתו בתורה באה לו בעיקר מחמש דקות, והסביר את עצמו שהמדובר בהרבה חמש דקות שאנשים אינם מטיבים לנצל אותם.

ההמונים הרבים, ציבור של אלפי רבבות שנטלו חלק במעמדי אשכנזיה דרבי, מוכיחים את עוצמת החיבור של כלל ישראל כולו לגדולי התורה ומאורי האומה, ועד כמה העדרם מותיר את רישומו העצום על הציבור כולו.

חז"ל אמרו בנגמרא, כי שיעור החיוב להוציא ולבטל תורה על הלוויית תלמיד חכם שנפטר הוא עד שיהיו בו ששים אלף איש, שנטילתה כנתינתה. כלומר, כשם שבנתינת התורה היו ששים רבוא איש, כך גם בפטירתו של תלמיד חכם הדבר נחשב כמו נטילת התורה, וצריכים לכך ששים רבוא איש. אך מוסיפה הנגמרא ואומרת, כי כל זה בתלמיד חכם הלומד לעצמו, אבל בתלמיד חכם הלומד ומלמד אחרים, אין שיעור לחיוב ההשתתפות בהלווייתו. וכלשון הנגמרא: "למאן דמתני לית ליה שיעורא".

והדברים מופלאים, וכי יש שיעור יותר מאשר נתינת התורה? מדוע למי שלימד אחרים אין שיעור לחובת הכבוד אותם חייבים להנחיל בשעה שמסתלק מהעולם?

אלא הסביר בעל האילת השחר שה' יאריך ימיו ושנותיו: במתן תורה כל אחד מישראל היה נוכח שם במעמד של ששים אלף איש כמותו, אך התורה עצמה ניתנה לכל כלל ישראל, שבאותו זמן מניינם היה ששים אלף איש. לפיכך, כל עוד אדם לומד תורה לעצמו, הרי הדבר משול ליחיד שהיה נוכח במתן תורה יחד עם ששים אלף איש כמותו, ולכן גם השיעור הוא ששים אלף. אבל מי שמוכה אחרים, החיוב להשתתפות בכבוד תורתו בשעת נטילתה, הוא בכלל כלל ישראל של אותו זמן.

שעה זו, היא שעת התעוררות, על כולנו מוטל למלאות את החסר, והדרך לכך הוא על ידי התדבקות במדותיהם

כלל ישראל כולו, הוכה בשבועיים האחרונים, במכות קשות מאוד.

תחילה היה זה במוצאי שבת קודש פרשת שלח, כאשר הגיעה הידיעה המצערת והכואבת על פטירתו והסתלקותו עם כניסת השבת, של זקן מרביצי התורה בדורנו, שהעמיד תלמידים לאלפים במסירות רבה במשך שנות דור, הגאון הצדיק רבי יצחק דוב קופלמן זצ"ל, שבעשרות השנים האחרונות כיהן כראש הישיבה הנודעת בעיירה לוצרן שבשווייץ, ומשם מסר והנחיל תורה בטהרה לישראל. ויספרו לו מספד כבד מאוד.

עם יציאת שבת פרשת קורח, הורדנו שוב לשמוע על כך שאחד המיוחד מזקני גדולי וצדיקי הדור, שאף הוא העמיד תלמידים לרבבות בשבעים שנות הרבצת תורה ויראה טהורה, אשר לפי צוותאו אי אפשר לתארו בתוארים, רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זיע"א, התמוטט לפתע בעיצומה של סעודה שלישית בדמומי חמה של יום השבת קודש. במשך יומיים העתירו המוני בית ישראל בצעקה ותחנונים אולי תבוא הישועה, עד שעם שקיעת החמה של יום ב' השבוע, שקעה השמש שהאירה לישראל באפילת הגלות. ותרב בבת "יהודה" תאניה ואניה.

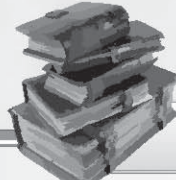
וכעת עם סגירת העלון, שמענו שוב בצער את הידיעה המגיעה מקליוולנד הרחוקה שבמדינת אוהיו שבארצות הברית, על הסתלקותו של זקן ראשי הישיבות באמריקה, רבי חיים שטיין זצ"ל, ראש ישיבת טעלז.

חסר לעם ישראל הדמויות המאירות, ששימשו לנו כגשר לדורות עברו, לרבותיהם הגדולים, כמו רבי שמעון שקאפ, רבי חיים עוזר גרודז'נסקי, רבי איסר זלמן מלצר, ועוד רבים, וזכר צדיקים וקדושים לחיי עד.

לשון חכמים

פירשונו בפסוק אם תשיב משבת רגליך עשות חפצך וכו' וקראת לשבת ענג וכו' (ישעיה נח, ג), הדקדוקים רבו כידוע. ונראה לפרש, דהנה שם שבת כפשוטו הוא על שם השביתה שבו שבת השי"ת מכל מלאכתו וגם צונו לשבות בו ממלאכה, ובנסתרות שגנה מעלת שם שבת מהו שבת שמא דקוב"ה שמא דאיהו שלים מכל סטרוי [זוה"ק ח"ב פ"ח ע"ב], וכבר נתבאר זה במקובלים ובמפרשים פירושים שונים ועיין מה שכתבנו לעיל במאמר א' שם שבת, וכל הפירושים נכונים וכולם נכללים בשם הקדוש שבת, והיה צדיק קדוש אחד בדורותינו שהיה כותב שם שבת בקמיעות לשמירה מפגעים, כי השם שבת כולל כמה ענינים ורזין עילאין לאין משער, [ופרט אחד הלא נודע (והוא בכתובים לעיל במאמר שם שבת מאמר א' אות א'), שב"ת בגימטריא כ"ז הווי"ת כח השם הנכבד שהוא בכל כ"ז אתון דאורייתא שבהם נבראו כל העולמות]. ולפי זה יתפרש הכתוב הנ"ל, אם תשיב משבת רגלך, אם תשיב רגילותיך היינו שלא לעשות מלאכות הרגילות תמיד, תשיב מלעשות עבור שם שבת שמשמעו שביתה בפשוט, ואיך בר הכי להתבונן מהו שם שבת רק כפשוטו, והנה וקראת לשבת ענג, הוא על דרך שאמרו רז"ל שבת קובעת למעשר אפילו באכילת עראי (פסחים קה, א), ופירשו הטעם דכתיב וקראת לשבת ענג ובכל דהו ענג (ביצה לה, ב), ולפי"ז זה שאמר הכתוב אפילו איך יודע מהו הענין הנרצה בשם שבת ומהו גדולתו וקדושתו שמו, רק תדע בפשיטות שנקרא שבת על שם השביתה, אעפ"כ אל יפול לבך עליך, וקראת לשבת ענג בכל דהו הוה ענג, לקדוש הו"ה מכובד, הגם שזהו כבודו של שבת שנקרא שבת על שם שהוא קדוש הו"ה מהו שבת שמא דקוב"ה, והוא בגימטריא כ"ז הווי"ת אשר כוחותם מתפשטין בכל הכ"ז אתון דאורייתא, עם כל זה מי שאינו בר הכי לידע בנסתרות ויודע רק שהוא שובת מטעם שבת משמעו שביתה הנה בכל דהו הוה ענג. בני יששכר מאמר השבתות אות ז'

פניני הלכה

שאלה: היתכן שיש מאכל שאסור לאכול בימות החול, ומותר לאכול רק בשבת?

תשובה: אדם ששלחו לו דבר מאכל לכבוד שבת, אסור לו לאכול את המאכל בימות החול, ומותר לו לאכול זאת רק בשבת.

מקורות ונימוקים: המשנה ברורה (סימן רמב ס"ק ד) הביא בשם ספר חסידים, שמי ששלחו לו דבר מאכל שיאכלנו בשבת, לא יאכלנו בימות החול. ומדברי המשנה ברורה שם מתבאר, שדין זה הוא מדין נדרי צדקה, שכיון ששלחו לו דבר מאכל לכבוד שבת, אסור לו לשנות את הצדקה לדבר אחר. ולפי זה, דין זה הוא רק בעני ששלחו לו דבר מאכל. ובשו"ת חוות יאיר (סימן רלב) האריך בדין זה, וכתב שמי ששלחו לו דבר מאכל לכבוד שבת על דעת שיאכלו מזה בשבת, אם הוא משנה מדעת המשלח ואוכל זאת בימות החול, הרי זה כמו גזל. וכתב עוד, שזה מעיקר הדין ולא רק ממשנת חסידים. אך כתב, שהנשאר מדברי האוכל בשבת, יכול לתת מזה לבני ביתו שיאכלו מזה בימות החול.

אמנם, לכל הדעות דין זה הוא רק במי ששלחו לו דבר מאכל, שאסור לו לשנות מדעת המשלח. אמנם מי שבישל דבר מה לכבוד השבת, אין כל חשש לאכול מזה בימות החול. אך חידוש מצאנו בספר שפת אמת (ביצה מז, א) שאם הכין דבר מאכל לכבוד שבת, אסור לו לאכול מזה בימות החול עד שאין לו דבר מאכל אחר לכבוד שבת.

פרשת השבת

הוא יתְחַטָּא בוּ בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִטְהַר וְאִם לֹא יתְחַטָּא בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי לֹא יִטְהַר : (במדבר יט, לב)

בספר לב שמחה (פרשת עקב) נאמר לפרש את הפסוק על דרך הרמז, שכפי מה שהוא יתחטא ביום השלישי, כן יטהר ממילא ביום השביעי, כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת.

ופירש אחיו האדמו"ר הפני מנחם זיע"א, שאין כוונתו להשוות העבודה של ימי החול לעבודה של שבת, אלא כוונתו לומר שכפי רוב העבודה וההכנה בימות החול כך משיגים בשבת.

הוסיף על כך עוד הפני מנחם, והביא בשם האמרי אמת זיע"א שהביא את דברי השל"ה הקדוש על פסוק זה, שביאר על פי דברי הרמב"ן (בראשית ב, ג) ששבעת ימי בראשית רומזים לששת אלפים שנה שהעולם קיים, והשביעי לעולם הבא, וכפי שאמרו חז"ל שיומו של הקדוש ברוך הוא אלף שנים, ויום השלישי הוא רמז על התורה שניתנה באלף השלישי, לפי שבכח הטהרה יכולים להיטהר, וככל שמתחטא ומטהר את עצמו בדרך של עסק התורה, כך ביום השביעי יטהר, כלומר לעולם הבא ברמזו בשבת, ששבת מעין עולם הבא, ומי שטרח בערב שבת יאכל בשבת. והנה בגמרא באמת אמרו כן על ההכנה לעולם הבא, שכפי העבודה בימות החול כך זוכים להגיע בשבת, וכפי העבודה כל ימי חייו כך זוכה להגיע ביום שכולו שבת.

אמרת השבת

אתה קדשת את יום השביעי לשמך תכלית מעשה שמים וארץ
נוסח ברכה האמצעית בתפילת ליל שבת

הקשה הגאון רבי יחזקאל סרנא זצ"ל וכי כל הבריאה שנבראה בששת ימי המעשה לא נבראה לשמו יתברך, והלא כל הבריאה כולה רק לשמו של הקדוש ברוך הוא היא, וכמו שנאמר 'כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, ואמרו רבותינו (אבות ו, ד) כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו לא בראו אלא לכבודו, ועוד אמרו (יומא לה, ב) כל מה שברא הקדוש ברוך הוא לכבודו בראו, שנאמר 'כל פעל ה' למענהו'.

אלא, המשך הדברים 'תכלית מעשה שמים וארץ', הם מפרשים את תחילתם. שאמנם כך הוא שגם קדושת השבת אינה רק קדושה בפני עצמה שאינה מתייחסת לעולם ולבריאה כולה, אלא שקדושת יום השביעי לשמו יתברך הוא על ידי זה שהוא תכלית מעשה שמים וארץ, שבו נכלל כל קדושת הבריאה ועל ידו השתכללה, שהשבת הוא כלי הקיבול לכל הקדושה וחי נשמות ותענוג שנבראו בששת ימי המעשה, ובה הוא תכלית מעשה שמים וארץ, ואם כן השבת הוא העד הנאמן לכל באי עולם על קדושת העולם והבריאה כולה, כי אמנם כן כל פועל ה' למענהו וכל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, שעל ידי קדושת יום השביעי לשמו יתברך אנו מגיעים לידי הכרה כי כל העולם הוא מקדש ה'.

דליות יחזקאל

מעשה לשבת השבת של ראש הישיבה

מיוחד לשבת. והתאונן על כך שכזמננו אין נוהגים באמירת שיעורים בשבת קודש. עם זאת כאן המקום לציין, כי הוא עצמו היה רגיל כל השנים לומר שיעור אף ביום השבת, וכך נהוג בישיבתו עד היום הזה.

עוד היה מספר, כי בלילות שבת היה נהוג בישיבה להתייגע על ספר קצות החושן, וביום השבת היה אף שיעור קבוע מראש הישיבה הצדיק רבי אהרן כהן בעניינים מסדר קדשים, כך היתה האווירה בישיבה למלאות את הזמן, ובמיוחד את הזמן של ימי שישי ושבת.

ראש הישיבה רבי יחזקאל סרנא, היה מוסר מידי ליל שבת שיחה מיוחדת לאחר קבלת שבת, ותמיד דיבר על מעלת השבת, כאשר הדברים היו כל שבוע כהמשך לדברים שנאמרו בשבוע הקודם. כך שבמשך חמש שנות לימודיו בישיבה, כל שבת המשיך הדבר להתעלות עוד במעלות ורוממות קדושת השבת, עד שהגיע להרגשה אמיתית שהשבת הוא קודש קדשים כמו יום הכיפורים ממש.

עוד סיפר, שכאשר למד בישיבת חברון, היה חדרו ממול לחדרו של ראש הישיבה רבי יחזקאל זצ"ל, והיו שומעים קת קולו כיצד היה שר ומזמר בכל פעולה ופעולה שעשה לכבוד שבת קודש, ובכל פעולה ראו בחוש שמחה של ערב שבת.

אירע פעם שבערב שבת נכנס אל מעונו בנו של ראש הישיבה, יבדל לחיים ארוכים בנו רבי חיים סרנא, וראה שהוא אינו שרוי בשמחה כמו בכל ערב שבת, לשאלתו מה אירע, השיב לו בפשטות: וכי שכחת שערב שבת חזון היום? כך חי הוא בחוש את כל המצוות, ואת ייעודי הנבואה, כאשר על אף שמדי שבת היה הדבר קבוע בעצמותו לשמוח ולחיות את קדושת השבת הממשמשת ובאה, הרי שבערב שבת חזון כאשר התבונן בנבואה זו, חי הוא את הדבר בחוש.

פרק תהלים פסוק בפסוק, כשהפרק נאמר ברגש עז. לשאלתו על מי אומרים כך את התהלים, נענה כי מתפללים על הרוחניות ולזכות לסייעתא דשמיא במהלך השבוע הקרוב. כך היתה הגישה באותם ימים לתורה ולרוחניות.

באופן מיוחד היה מתאר את אירת השבתות בישיבה באותם ימים. באחד השבתות הראשונות כשלמד בישיבת חברון, הוא יצא לחצר הישיבה לאחר הסעודה כדי לנפוש מעט, והמשיגה ישב אותה עת בחצר הישיבה ולמד חומש, ומחלונות הישיבה נשמע קול של בחור הלומד בנעימות. כאשר המשיגה ראה אותו מטייל בחצר, הוא קרא לו ושאל אותו של מי הוא הקול הזה שנשמע מתרונן בלימוד התורה, וכאשר השיב למשיגה את שמו של הבחור, פנה אליו המשיגה ואמר לו: האם אינך מקנא בו? המשיגה לא המתין לתשובה, אך בכך החדיר בו אהבת תורה.

היה רגיל לומר, שבזמן שהוא למד בישיבה ראש הישיבה רבי יחזקאל סרנא היה אומר בשבת שיעור מיוחד על פרק אחד מהמסכת שנלמדה באותו זמן בישיבה, וזה היה סדר לימוד

בכל משך שנות חייו של ראש הישיבה רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זיע"א שהסתלק מעמנו בשבוע זה, הוא השקיע רבות בהנחלת כל מה שקיבל מרבותיו הגדולים לדורות הבאים.

לכן, לא פלא הוא, שלצד הרבצת התורה המופלגת שלו, ולצד דברי היראה והמוסר אותם היה חוזר ומשנן באזני תלמידיו הרבים, היה גם מספר ומעביר עובדות על רבותיו הגדולים שזכה לקבל מהם.

כך היה מספר על רבו המובהק, רבי שלמה היימן זצ"ל, שכינה באותם שנים כראש הישיבה 'דאמילעיס' בוילנא, איך שהחזיר אהבת תורה בתלמידים. כאשר תקופה אחת בישיבה היה מחסור חמור ביותר, עד כדי כך שאפילו לא היו קוביות סוכר להכניס בתוך כוסות התה, ובאו בחורים אל ראש הישיבה להתלונן על כך, השיב להם ראש הישיבה בפשטות, וכי מה צריך סוכר בתה, הרי אפשר להתניק את כוס התה על ידי דברי רבי עקיבא איגר...

הוסיף על כך רבי מיכל יהודה ואמר, כי ניכר היה על רבו שאמר זאת באמת ובכל הרצינות, שכן הוא היה דבוק באופן מיוחד בתורתו של רבי עקיבא איגר, והדברים היו למשיב נפש בצורה גשמית עד שלא היה חסר לו באמת שום דבר ממתיק אחר.

לאחר שלוש חצי שנות לימוד בוילנא, עלה הנער מיכל יהודה לארץ הקודש יחד עם אמו. כאשר הגיע לארץ ישראל, נכנס ללמוד בישיבת חברון, כאשר מיד נקשר בקשר מיוחד אל המשיגה של הישיבה באותם ימים, הוא הגאון הצדיק רבי לייב חסמן זצ"ל, ומתורתו היה מנחיל ומוסר לדורות הבאים. הוא תיאר את השבת הראשונה ששהה בישיבה, ובמוצאי שבת התפלל תפילת ערבית במעונו של המשיגה, ולאחר תפילת מעריב, נגש אחד הבחורים לפני התיבה לאמירת

דבריהם הם זכרונם

רבי שלמה קלוגר זצוק"ל - ל' סיון תרכ"ט

גאון הגאונים רבן של כל בני הגולה רבינו שלמה קלוגר זצוק"ל, הותר אחריו יבול תורני נרחב כמים שאין להם סוף בכל מרחבי התורה, אם באלפי תשובות בהלכה שהריץ לכל מרחבי תבל, ואם בחידושים גאונים על כל מרחבי הש"ס והפוסקים, ואם בדרושים עמוקים באגדות חז"ל ובפסוקי התנ"ך. עד היום עדיין יוצאים לאור חיבורים שהיו ספונים וטמונים בכתב יד קרוב למאה וחמשים שנה.

אחד מפסקיו ההלכתיים הנודעים של רבי שלמה קלוגר, נוגע בתקופה זו מאוד, וזה בנוגע לשבע ברכות בסעודה שלישית של שבת שנמשכה לתוך הלילה, כשהחופה היתה ביום ראשון קודם הלילה, כך שסיום זמן שבעת ימי המשתה הוא בסוף יום השבת, והנידון הוא אם אפשר לברך את שבע הברכות לאחר סעודה שלישית, שהרי בברכת המזון עדיין מוזכרים את הזכרת השבת, ואם כך יתכן שגם לגבי שבע ברכות יהיה הדין כך שיוכלו לומר שבע ברכות.

אך רבי שלמה קלוגר פסק בבירור, שלגבי שבע ברכות אי אפשר לברך לאחר שקיעת החמה של שבת, אף שמשכו את סעודת השבת, שכן שבע ברכות אפשר לברך רק בזמן שעדיין הוא בתוך שבעת ימים משמחת הנישואין, וברגע שהסתיימו שבעת הימים נחשב הדבר שהחזן הסתלק מהמקום, וממילא אין עוד מקום לברך את הברכה. זאת ועוד, עיקר שבע ברכות אינו שייך דווקא לסעודה, ולכן אין מועיל בכך שהתחילו את הסעודה מבעוד יום, בכדי להמשיך לברך את הברכות אף לאחר הסעודה, ואפילו בתוספת שבת, כיון שאין זה עיקרו של יום.

אמנם, כמה אחרונים דנו לומר שבתוספת שבת הדבר שונה, שכיון שעדיין שבת היא לגבי מלאכה, נחשב הדבר כמו שעיצומו של יום נמשך, ויתכן שזה יועיל אף לגבי שבע ברכות. אך רבים החמירו בכך, כשיטתו של רבי שלמה קלוגר, שלא לברך באופן זה שבע ברכות לאחר שכבר עבר זמן שבעת ימי המשתה.

משל ונמשל

אנו מצווים לענג את יום השבת, וכפי שאמר הכתוב "וקראת לשבת עונג".

מדוע דווקא את יום השבת צריכים לענג?

פירש את הדבר הצדיק רבי אברהם חיים מזלוצ'וב בדרך משל:

כל אדם, אפילו העשיר ביותר, רוצה להרויח כל יום ויום, ואם עובר עליו יום אחד והוא אינו מרויח, אין לו תענוג כלל באותו יום, כי כבר הורגל להרויח מידי יום ביזמו.

כן הוא הדבר גם להיפך, שאם אדם הרויח יום אחד, הרי יש לו תענוג גדול באותו יום, אפילו אם עוד לא התעשר.

כך הוא הדבר גם בנוגע ליום שבת.

ביום זה הרי אין אנו מרויחים כלום, ואף אם האדם הכין את כל צרכיו מבעוד יום, ואין חסר לו מאומה בשבת, מכל מקום הרי ביום זה חסר לו את תענוג הרווח, ועל פי טבע האדם זהו חסרון, וכך היה יוצא שביום השבת לא יהיה לו לאדם עונג.

לכן ציווה לנו הקדוש ברוך הוא "וקראת לשבת עונג", כלומר אל תאמין בטבעיות, אלא תלך בדרכי ה' יתברך ותקבל מצוותיו באהבה, ועל ידי כך תוכל למשוך עליך עונג, אף שעל פי דרך הטבע חסר לך עונג ביום זה.

לזכות משפחת ר' יעקב שמואל בערגער שיחי'

לזכות משפחת ר' יהושע אריה בערגער שיחי'

לזכות משפחת ר' מנחם יהושע אפשטיין שיחי'

ישמחו

מופץ בדואר אלקטרוני בכל קצוות תבל

לזיכוי הרבים נא הדפיסו

והפיצו בין מכריכם!

לקבלת הגליון בכל שבוע,

ולהערות הצעות ותרומות

yismechu@yismechu.com 052-7636030

ילדי השבת

ילדים יקרים!

בפרשה זו, אנו לומדים על פטירתה של מרים הנביאה האחות הצדקנית של משה רבינו ואהרן הכהן, ועל כך שבקבות פטירתה נותרו עם ישראל במדבר ללא מים, מאחר ובמשך כל ארבעים שנות שהותם של ישראל במדבר, היו המים בזכותה של מרים הנביאה.

בהמשך הדברים אנו לומדים על כך שאהרן הכהן נפטר במיתת נשיקה בהר הקור, ושוב בקבות כך הסתלקו אותם ענני כבוד מילדים ששמרו על עם ישראל במדבר, ובקבות כך הגיעו העמלקים מחפשים לכנענים כדי להלחם בעם ישראל.

הלמוד שלנו מדברים אלו הוא עד כמה גדול זכותם של הצדיקים החיים עמנו ושאנו זוכים לשרות גדול אחר במחיצתם, ועל גדל החסרון המרגש בשעה שהצדיקים מסתלקים מהעולם.

כדייק בשבוע זה, אף ראינו זאת כמו עינינו, בפאטר עם ישראל פלו ככה את האבדה הגדולה שבהסתלקותו של דמות מופת שהגנה על הדור בזכות שקיעות ומסירות בלמוד התורה ובעבודת ה' מפלאת תוף כדי הארת פנים לכל אחד ואחד מישראל.

כל ילד שבא במחצתו של רבי מכל יהודה ליפקוביץ זכותו גן עלינו, וזכר לבטח לעד את אותה הרגשת חמימות ומאור פנים אליה וכו במחצתו.

וכל זה נוגע במיוחד אליכם הילדים, שכן אותם גדולי ישראל שבכל הדורות, התחילו את דרכם המפלאה כבר משחר טל ילדותם. לא ביום אחד וכו הם לכל המדרגות הללו, אלא מילדות ועד זקנה ושיבה, כל חיייהם מקשה אחת של דבקות בדרך התורה והקדשה.

כל אחד ואחד מאתנו, לו רק ירצה, לו רק יתאמץ, כל הוא לצמח ולגדל ולזכות להיות אחד מאלו שיאירו את עיני ישראל ברבות הימים עם זכיה מיוחדת של אריכות ימים ושנים.

כל גדולי ישראל, ללא יוצא מן הכלל, לא בזבוז זמן במשך ימיהם, ובנדאי שלא אבדו לריב זמן יקר כל כך כמו יום ששי אחר הצהריים, וזמן של שבת קדש. אפילו בזמן שאין בו מסגרת למוזיקה רגילה, בכל זאת הם השתדלו למלאות את הזמן בעסוקים של קדשה.

בנדאי שילד צריך גם זמן להשתעשע, וילד צריך לעזר בבית בכל שמתבקש. אבל מש עוד הרבה זמן עדר, שבהם גם ילדים יכולים לעלות ולהתעלות, ועל ידי כך גם אחר כך לעלות ולהתעלות עוד ועוד, עד להגיע לדרגה גבוהה של אחד מקאובי האמה.

ואחד הזמנים המיוחדים שמוסגלים לכך להתעלות עוד ועוד, זה הזמן של ערבי שבתות והזמן של שבת קדש.

שבת שלום ומברך.